

Motion till riksdagen 2023/24:456

av **Oscar Sjöstedt m.fl. (SD)**

En nationell kontantstrategi

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att tillsätta en utredning i syfte att säkerställa kontanternas fortlevnad och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Sverige ligger i framkant inom digitala betalningsinnovationer och det är en utveckling som ska bejakas. Den utvecklingen får däremot inte ske på bekostnad av kontanterna.

Det finns idag cirka 60 miljarder kronor kontanter i cirkulation, vilket är en rekordlåg nivå. Om kontantavvecklingen fortsätter i samma tempo kommer Sverige att bli ett helt kontantlöst land innan 2030. Sverigedemokraterna ser framförallt tre problem med utvecklingen mot ett kontantlöst samhälle:

1. Svenskarna har inte tillfrågats om man vill avveckla kontanterna.
2. Stora samhällsgrupper vill och behöver använda kontanter i sin vardag, exempelvis äldre pensionärer samt människor med funktionsvariationer.
3. Kontantfrågan är viktig ur beredskapssynpunkt. I mars 2022, efter invasionen av Ukraina, ökade kontantuttagen med 30 %, vilket är en tydlig signal till politikerna om att folket vill ha kontanter kvar. Dessutom uppmanar Myndigheten för samhällsskydd och beredskap landets invånare att, i händelse av kris, förvara kontanter i hemmet.

Enligt riksbankslagen är kontanter ett lagligt betalningsmedel, men det råder samtidigt civilrättslig avtalsfrihet. Vi menar dock att det bör utredas om det vid livsnödvändig konsumtion skall finnas en tvingande lagstiftning att acceptera kontanter. Liknande lagstiftning finns redan i Norge och Danmark, vilket talar för att det borde vara möjligt även i Sverige.

Hur en kontantplikt ska utformas i detalj behöver utredas men det går att tänka sig följande:

- Kontantplikten gäller för livsnödvändig konsumtion såsom livsmedelsaffärer, apotek och bensinstationer.
- Omsättningskrav sätts för livsmedelsaffärer, i syfte att undanta småföretag från kontantplikten.
- Vissa områden och tider undantas från kontantplikten för att hantera säkerhetsriskerna. Den myndighet som regeringen utser får i uppdrag att avgöra vilka områden och tider som ska undantas från kontantplikt.
- Beloppsgränser införs för kontantbetalningar.
- Undantagsregler för momsredovisning och bokföringsregler införs i händelse av kris eller krig.

Oscar Sjöstedt (SD)

Dennis Dioukarev (SD)

David Perez (SD)

Charlotte Quensel (SD)

Mattias Eriksson Falk (SD)